

Pierwszy rok działalności Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej VIII kadencji

Marek Mastalerek

14 stycznia br. minął rok, od kiedy podczas XII Krajowego Zjazdu Lekarzy Weterynarii zostałem wybrany na prezesa Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej. Nadszedł czas na podsumowanie i refleksje nad tym, co istotnego dla naszego zawodu i samorządu wydarzyło się w tym czasie oraz na jakich sprawach koncentrowała się działalność Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej i moja, jako jej prezesa.

Podatki

Zaczął się z przytupem, bo na początku roku wchodziły w życie przepisy podatkowe Polskiego Ładu, obejmujące również lekarzy weterynarii prowadzących działalność gospodarczą. W związku z tym wynikł problem dla tych, którzy do tej pory rozliczali się jako ryczałtowcy. Po osobistych konsultacjach z prezesem Krajowej Izby Doradców Podatkowych skierowałem do Ministerstwa Finansów pismo i po tej interwencji Ministerstwo wydłużyło termin składania deklaracji o wyborze form opodatkowania przez lekarzy weterynarii z 20 stycznia na 20 lutego 2022 r.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, że bardzo często do biura Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej trafiają prośby, aby wydać opinię lub zinterpretować jakies przepisy

skarbowo-podatkowe. Krajowa Izba nie zawsze może pomóc w tych sprawach, bo nie jest instytucją mającą upoważnienie do interpretacji prawa i nie jest traktowana przez urzędy skarbowo-podatkowe jako strona mogąca występować o interpretację w imieniu lekarzy weterynarii, ponieważ mogą to robić tylko sami zainteresowani w formie interpretacji indywidualnych.

Porozumienie Warszawskie

Na początku chciałem podzielić się refleksją. Do osiągnięcia porozumienia w jakiejś sprawie potrzebne są trzy rzeczy: po pierwsze wspólnota interesów zaangażowanych stron, po drugie – komunikacja między nimi oraz, co bardzo istotne, wzajemne zaufanie, że przyjęte ustalenia zostaną dotrzymane przez obie strony.

Już od lipca 2021 r. Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna wspierała reaktywację Stowarzyszenia Urzędowych Lekarzy Weterynarii. Jako ówczesny sekretarz Krajowej Rady uczestniczyłem w zjeździe założycielskim w Łodzi i zachęcałem do aktywności urzędowych lekarzy weterynarii w terenie, m.in. poprzez powołanie lokalnych liderów (koordynatorów), którzy pomagali w koordynacji ewentualnych akcji protestacyjnych. Warto też przypomnieć, że wspomniany zjazd odbył się dzięki wsparciu organizacyjnemu

Prezes Marek Mastalerek podczas udzielania wywiadu TVP

i finansowemu Łódzkiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Byłem pomysłodawcą, a potem gorącym zwolennikiem powołania w październiku 2021 r. Porozumienia Warszawskiego zrzeszającego: Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną, Stowarzyszenie Urzędowych Lekarzy Weterynarii, Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Inspekcji Weterynaryjnej, Sekcję Krajową NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „Medicus Veterinarius” w celu konsolidacji całego środowiska w walce o realizację naszych postulatów. Udział w nim stowarzyszeń i związków zawodowych był istotny ze względu na fakt, że posiadają one ustawowe uprawnienia do organizacji protestów i sporów zbiorowych. Takich uprawnień nie ma Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna.

Na początku naszych działań jeszcze w poprzedniej kadencji, poprzez cykl spotkań i akcję edukacyjną, udało się nam przekonać, a potem uzyskać poparcie dla naszych postulatów, najpierw polityków i parlamentarzystów różnych opcji politycznych, potem zarządów i prezesów branżowych organizacji rolniczych, hodowców i przemysłu mięsnego. Wystosowali oni w tej sprawie do Ministra Rolnictwa pismo następującej treści, popierające nasze postulaty:

Od grudnia ubiegłego roku trwa akcja protestacyjna pracowników Inspekcji Weterynaryjnej. W związku z zapowiadaniem zaostrzeniem protestu, który może wpłynąć zarówno na ograniczenie bezpieczeństwa żywności, jak i na skuteczną walkę z afrykańskim pomorem świń, branża mięsna wyraża swoje zaniepokojenie narastającym konfliktem.

Z upływem kolejnych lat obserwujemy masowy odpływ wykwalifikowanej kadry z Inspekcji Weterynaryjnej, a większość powiatowych inspektoratów cierpi z powodu niedoboru pracowników. Próby obniżania nisko opłacanych wakatów przez pracowników bez wykształcenia weterynaryjnego nie przyniosą poprawy sytuacji. Nie poradzimy sobie jako kraj z wprowadzeniem zasad bioasekuracji we wszystkich gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną, z nadzorem nad przemieszczaniem zwierząt czy wygaszaniem ewentualnych ognisk ASF.

Popieramy postulaty pracowników Inspekcji, które dotyczą podniesienia wynagrodzeń zgodnie z ich kwalifikacjami, tworzenia nowych etatów do realizacji dodatkowych zadań związanych z walką z wirusem ASF czy zapewnieniem większego bezpieczeństwa inspektorów podczas pełnienia czynności służbowych.

Zaostrzenie protestu pracowników Inspekcji polegające na odmowie wystawiania świadectw zdrowia zwierząt może sparaliżować dostawy żywności do zakładów mięsnych. Ponadto ewentualny brak badania mięsa przez nadzór weterynaryjny może doprowadzić do zatrzymania uboju w zakładach oraz ograniczenie możliwości zaopatrzenia rynku, co bezpośrednio odczują konsumenci. Pod znakiem zapytania stanie również możliwość wywiązania się zakładów eksportujących mięso z wcześniej

podpisanych kontraktów eksportowych, gdyż bez dokumentów podpisanych przez inspektorów wysyłki mięsa nie będą realizowane.

W branży mięsnej panuje przeświadczenie, że obecny stan nikomu nie służy i jego utrzymywanie nie ma racjonalnego uzasadnienia. Bez podjęcia zdecydowanych działań w kierunku wzmocnienia kadrowego i finansowego Inspekcji Weterynaryjnej nie zapewnimy odpowiedniej kontroli żywności oraz nie poradzimy sobie z wirusem ASF. Skutki braku konstruktywnego porozumienia administracji z pracownikami inspekcji odczuwalne będą zarówno dla całej branży mięsnej, jak i budżetu państwa.

Nastąpiła seria ponad 20 spotkań z przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi poświęconych negocjacjom oraz wypracowaniu rozwiązań i projektów zadowalających obie strony. W tym czasie przygotowaliśmy i wysłaliśmy do ministra i jego pracowników dziesiątki pism poświęconych sprawom pracowników Inspekcji Weterynaryjnej i lekarzy urzędowych. O kolejnych krokach i przebiegu negocjacji informowaliśmy środowisko lekarzy weterynarii na bieżąco, wydając i publikując w naszych mediach kolejne komunikaty Komitetu Protestacyjnego i Porozumienia Warszawskiego.

W lipcu 2022 r., z inicjatywy Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, Porozumienie Warszawskie powołało Komitet Protestacyjny oraz rozpoczęło akcję zbierania podpisów pod listem otwartym do wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka. Zebraliśmy 2426 podpisów, które – jak wynikało z treści pisma – były też deklaracją udziału w proteście, włącznie z wypowiedzeniem umów.

W tym czasie prowadziliśmy negocjacje cenowe i określające zakres obowiązków z przedstawicielami różnych agencji PR, m.in. z agencją, która wcześniej wspomagała protest kontrolerów lotów. Przedstawiciele agencji jasno wskazali, że gwarancją sukcesu było posiadanie przez nich upoważnień do złożenia w imieniu zdecydowanej większości kontrolerów lotów wypowiedzenia umów o pracę. Podobnie wypowiedzieli się przedstawiciele innych agencji – sprawa motywacji środowiska lekarzy weterynarii do zdecydowanego i skutecznego działania nie należy do nich, tylko do nas samych. Takiego rozwiązania w przypadku urzędowych lekarzy weterynarii nie chcieli zaakceptować część środowiska i rozmowy z agencją zostały zawieszono.

Komitet Protestacyjny rozpoczął trudne negocjacje ze stroną rządową, przy czym Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna zapewniała wsparcie logistyczne, prawne i osobowe toczącym się negocjacjom, w wyniku których opracowany został wspólnie z Głównym Lekarzem Weterynarii projekt rozporządzenia „o wynagrodzeniach” uwzględniający inflację od 2011 r. i zaakceptowany przez wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka. Tekst uzgodnionego projektu ukazał się nawet jako oficjalny projekt na stronie Rządowego Centrum Legislacji.

Jak widać, nie zabrakło podczas procesu negocjacji ani wykazania przez naszą stronę merytorycznych

podstaw wskazujących na potrzebę regulacji wynagrodzeń pracowników Inspekcji Weterynaryjnej i lekarzy urzędowych, ani skutecznej komunikacji z naszej strony ze stroną rządową. Niestety trzeci niezbędny czynnik, czyli zaufanie, leży w gruzach, kiedy wiceminister Ryszard Bartosik podpisał rozporządzenie „o wynagrodzeniach” w wersji zdecydowanie mniej korzystnej dla lekarzy weterynarii, w szczególności wykonujących inne zadania niż nadzór nad ubojem, takie jak np. badania monitoringowe bydła. W ocenie przedstawicieli Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej był to wyraźny sygnał wskazujący na konieczność zaostrożenia protestu.

Jednak dopiero publikacja pisma Głównego Lekarza Weterynarii do powiatowych lekarzy weterynarii wstrzymującego do zawierania umów na 2023 r. spowodowała decyzję Komitetu Protestacyjnego Porozumienia Warszawskiego o zwołaniu pikiet w dniu organizowanego przez NSZZ „Solidarność” Marszu Godności, który miał się odbyć 17 listopada 2022 r., ale w ostatniej chwili został odwołany.

17 listopada 2022 r. odbyła się więc przed gmachem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pikiet lekarzy weterynarii zorganizowana przez Komitet Protestacyjny Porozumienia Warszawskiego zakończona wręczeniem ministrowi Lechowi Kołakowskiemu petycji z postulatami dotyczącymi urzędowych lekarzy weterynarii oraz pracowników Inspekcji Weterynaryjnej:

- przyjęcia rozporządzenia w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii w treści wypracowanej i uzgodnionej z wicepremierem Henrykiem Kowalczykiem i przez niego zaakceptowanej podczas naszych spotkań;
- przyjęcia naszych uwag do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (Dz.U.2022.1672);
- zapewnienia środków finansowych na podwyżki płac pracowników w jednostkach organizacyjnych Inspekcji Weterynaryjnej, w których w ostatnim okresie nie przeprowadzono ich regulacji;
- zapewnienia odpowiednich środków dla urzędowych lekarzy weterynarii oraz pracowników Inspekcji Weterynaryjnej w budżecie na rok 2023;
- zapewnienia waloryzacji powyższych wynagrodzeń o coroczny wskaźnik inflacji podawany przez GUS.

Zgodnie z prawem Ministerstwo miało dwa miesiące na ustosunkowanie się do powyższych postulatów. Odpowiedź ministra Lecha Kołakowskiego wysłana z datą 7 lutego 2023 r. została przekazana na moje ręce i brzmi następująco:

*Szanowny Panie Prezesie,
składam na Pana ręce wyjaśnienia dotyczące żądań przedstawionych w petycji Komitetu Protestacyjnego Porozumienia Warszawskiego z dnia 17 listopada 2022 r.*

Ad 1. Aktualnie nie są prowadzone prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Rolnictwa

i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz.U. 2022 r. poz. 1684). W przypadku powzięcia decyzji o rozpoczęciu prac nad zmianą ww. rozporządzenia, zgodnie z upoważnieniem ustawowym, projekt zostanie skierowany do Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej w celu jego zaopiniowania.

Ad 2. W związku z wejściem w życie z dniem 11 sierpnia 2022 r. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (Dz.U. 2022 r. poz. 1672) nie jest możliwe uwzględnienie uwag do tego przepisu.

Ad 3. Uprzejmie informuję, że dzięki działaniom podjętym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 w części 83 – Rezerwy celowe, w poz. 44 – „Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych” zostały zaplanowane wydatki na sfinansowanie skutków przechodzących wzrostu wynagrodzeń oraz utworzenia nowych etatów w powiatowych inspektoratach weterynarii w 2022 r.

Ad 4. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 zostały zaplanowane środki budżetowe w wysokości pozwalającej na prawidłową realizację zadań przez Inspekcję Weterynaryjną w 2023 r. Ogółem wysokość środków budżetowych przeznaczonych dla Inspekcji Weterynaryjnej wynosi ponad 2 mld zł.

Ad 5. W odniesieniu do żądania waloryzacji wynagrodzeń o coroczny wskaźnik inflacji podawany przez GUS informuję, że aktualnie obowiązujące przepisy prawa nie umożliwiają przyjęcia tego żądania.

*Z poważaniem
z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Lech Kołakowski
sekretarz stanu /podpisano elektronicznie*

Podsumowując dotychczasowe działania Porozumienia Warszawskiego, chciałbym jeszcze raz serdecznie podziękować działającym w nim osobom reprezentującym poszczególne organizacje, a więc Krajowej Radzie Lekarsko-Weterynaryjnej, a w szczególności wiceprezesowi Tomaszowi Górskiemu, związkom zawodowym, a w szczególności przewodniczącej Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pracowników Inspekcji Weterynaryjnej Sarze Meskel i przewodniczącemu Sekcji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii Lechowi Rybarczykowi oraz stowarzyszeniom, a w szczególności przewodniczącemu Stowarzyszenia Urzędowych Lekarzy Weterynarii Bartoszowi Woźniakowi i przewodniczącemu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „Medicus Veterinarius” Jackowi Sońnickiemu za ich trud i poświęcenie, a także doskonałe przygotowanie potrzebnych dokumentów. O fakcie bardzo dobrego przygotowania do negocjacji naszych przedstawicieli i uzasadnienia postulatów świadczy fakt, że strona rządowa nie była w stanie podważyć żadnych naszych merytorycznych uwag. W związku

z tym, w ciągu ostatniego roku na skutek podejmowanych intensywnych działań i trudnych negocjacji prowadzonych przez sygnatariuszy Porozumienia Warszawskiego z Ministerstwem Rolnictwa, udało się osiągnąć znaczne podwyżki dla pracowników Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego, wśród których do tej pory występowały największe braki. Przyznanych zostało w nich także 604 nowych etatów, a dalszych ponad 900 czeka na realizację. Niestety z niewyjaśnionych przyczyn regulacje te nie objęły innych jednostek organizacyjnych Inspekcji Weterynaryjnej, w szczególności Zakładów Higieny Weterynaryjnej, w których wysokość zarobków pozostaje rażąco niska. Dzięki naszemu wysiłkom udało się także zmienić treść art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, który umożliwia teraz bardziej elastyczny sposób zawierania umów między urzędowymi i powiatowymi lekarzami weterynarii, którzy niecierpliwie czekali na tę regulację. O tę zmianę Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna zabiegała u kolejnych ministrów rolnictwa od ponad 10 lat. Istotne dla naszego zawodu zmiany ustawowe objęły także przywrócenie wiodącej roli naszego samorządu w powoływaniu i prowadzeniu Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii. Było to możliwe dzięki nawiązaniu przez mnie dobrej współpracy z ówczesnym dyrektorem Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Krystianem Popławskim i głównym lekarzem weterynarii Pawłem Niemczukiem. W porównaniu do pierwotnego projektu rozporządzenia „o wynagrodzeniach” Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzyskaliśmy znaczącą podwyżkę z proponowanych 51 na 68 zł za godzinę pracy dla wyznaczonego lekarza weterynarii, a także pozostawienie rozliczenia od sztuki badanych zwierząt, a nie – jak proponowano – rozliczania wszystkich czynności za godzinę pracy. Jak widać w odpowiedzi na petycję, nasze dalsze działania i naciski spowodowały wycofanie się Ministerstwa z projektów rozliczenia godzinowego i etatyzacji wyznaczeń, a także zapewnienia środków budżetowych dla Inspekcji Weterynaryjnej i lekarzy urzędowych na 2023 r.

O wszystkich kolejnych krokach, działaniach i przebiegu negocjacji informowaliśmy na bieżąco, wydając i publikując w mediach kolejne komunikaty Komitetu Protestacyjnego i Porozumienia Warszawskiego. Nasze działania w tej sprawie jeszcze się nie kończą i nadal będziemy podejmowali dalsze kroki, aby zrealizować nasze postulaty.

Komisja specjalizacyjna, certyfikowane szkolenia

W poprzedniej kadencji Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, na skutek skarg kilku niezadowolonych z wyników wyborów członków Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej przesłanych do ówczesnego ministra rolnictwa, nastąpiło pośpieszne wprowadzenie przez niego rozporządzenia już po wyłonieniu w wyniku zgodnego z prawem głosowania przez Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną kandydatów do Komisji. Bez uwzględnienia wyborów dokonanych

w Krajowej Radzie Lekarsko-Weterynaryjnej minister powołał własnych przedstawicieli do Komisji, powodując chaos i zamieszanie, a także obstrukcje prac Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii. Od wielu lat system nominowania członków Komisji działał wzorowo i nie było do niego żadnych uwag. Opracowane zasady zapewniały właściwy poziom kształcenia i były respektowane przez wszystkich dotychczasowych ministrów rolnictwa. Szczególną wagę przykładął samorząd do wyłonienia kandydatów na krajowych kierowników specjalizacji, którzy zawsze byli autorytetami naukowymi w Polsce, a czasami w Europie. Od tego bowiem zależała i zależy wysoki poziom merytoryczny specjalizacji lekarzy weterynarii.

Dzięki naszym działaniom, podjętym od początku obecnej kadencji, nastąpiło przywrócenie wiodącej roli naszego samorządu w powoływaniu i prowadzeniu Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii poprzez umieszczenie zapisu art. 3b ust. 3: *Członków Komisji powołuje minister właściwy do spraw rolnictwa na wniosek Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej w ustawie o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych*. Czekamy obecnie na obiecanie kilkukrotnie przez ministra Henryka Kowalczyka skrócenie kadencji, według nas wadliwie powołanej, obecnie działającej komisji.

Równoległe ze staraniami o odzyskanie przez Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną wpływu na Komisję ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii, w odpowiedzi na oczekiwania wielu naszych członków, którzy chcieli pogłębiać swoją wiedzę i kwalifikacje w obszarze nauk klinicznych, podjęliśmy starania o powołanie i zorganizowanie Samorządowego Centrum Doskonalenia Zawodowego Lekarzy Weterynarii.

22 czerwca 2022 r. odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, na którym przyjęta została uchwała w sprawie powołania Samorządowego Centrum Doskonalenia Zawodowego Lekarzy Weterynarii. Centrum zostało powołane w celu zapewnienia należytego poziomu merytorycznego oraz nadzoru nad przeprowadzaniem certyfikowanych szkoleń lekarzy weterynarii w obszarze nauk klinicznych. Nad merytoryką prac Centrum czuwa Rada Programowa, do której podstawowych zadań należy m.in. powołanie krajowych konsultantów w poszczególnych dziedzinach, ustalenie programów kształcenia, których projekty przedstawiają konsultanci krajowi; określenie wymagań wobec podmiotów przeprowadzających certyfikowane szkolenia. Rada Programowa powoła także 3-osobowe zespoły egzaminacyjne oraz będzie dbała o jakość kształcenia poprzez powołanie zespołów wizytacyjnych.

Szkolenia mogą prowadzić, po uprzedniej akceptacji przez Radę Programową, jednostki kształcące na kierunku weterynaria, organizacje zawodowe lekarzy weterynarii, zakłady lecznicze dla zwierząt.

Szczegółowe zasady przeprowadzania szkoleń będą ustalane w porozumieniu zawierającym pomiędzy organizatorem szkolenia a Krajową Izbą Lekarsko-Weterynaryjną. Ich integralną część będzie stanowił ustalony przez Radę Programową program kształcenia.

Po ukończeniu certyfikowanego szkolenia lekarz weterynarii będzie uprawniony do przystąpienia do wewnątrz korporacyjnego egzaminu przeprowadzanego przez zespół egzaminacyjny powołany przez Radę Programową, a po jego pozytywnym zdaniu otrzyma wydany przez Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną certyfikat i będzie mógł używać stosownego tytułu.

Listę dziedzin klinicznych, z których można otrzymać certyfikat, stanowił załącznik do uchwały powołującej Samorządowe Centrum Doskonalenia Zawodowego Lekarzy Weterynarii.

Rada Programowa Samorządowego Centrum Doskonalenia Zawodowego Lekarzy Weterynarii zdecydowała o wyborze na przewodniczącego prof. Tomasza Janowskiego, na wiceprzewodniczącego Tomasza Górskiego oraz na sekretarza Andrzeja Lisowskiego.

Jednocześnie podjęto uchwałę w sprawie powołania krajowych konsultantów w poszczególnych dziedzinach klinicznych. Docelowo przewiduje się, że w ramach Samorządowego Centrum Doskonalenia Zawodowego Lekarzy Weterynarii będzie funkcjonowało 25 krajowych konsultantów. Rada Programowa określiła także wymagania wobec podmiotów przeprowadzających certyfikowane szkolenia oraz uchwaliła Regulamin Certyfikowanych Szkoleń Lekarzy Weterynarii.

Samorząd uczynił w ten sposób kolejny krok na drodze do uruchomienia szkoleń certyfikacyjnych dla lekarzy weterynarii. O tym, że nasz samorząd bardzo poważnie traktuje sprawę ustawicznego kształcenia lekarzy weterynarii, rozwijania przez nich wiedzy fachowej i podnoszenia kwalifikacji, świadczy również fakt, że w 2022 r. pod naszymi auspicjami zorganizowano na terenie naszego kraju ponad 420 różnego rodzaju szkoleń i konferencji naukowych.

Znakowanie psów

W styczniu 2022 r. już jako prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej wziąłem udział w posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu ds. Ochrony Zwierząt, Praw Właścicieli Zwierząt oraz Rozwoju Polskiego Rolnictwa. Zespół pod przewodnictwem posła Jarosława Sachajki zajął się sprawą zwalczania wścieklizny oraz systemu przeciwdziałania bezdomności zwierząt poprzez system identyfikacji, znakowania, szczepień oraz sterylizacji/kastracji psów i kotów. Z danych przytoczonych przez pracowników Głównego Inspektoratu Weterynarii wynikało, że gwałtownie wzrosła liczba przypadków wścieklizny w Polsce, zwłaszcza na Mazowszu. Niepokój budził w szczególności fakt, że problem dotyczył nie tylko zwierząt dzikich, takich jak lisy, kuny czy sarny, ale także zwierząt domowych – psów i kotów. Stwarzało to bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia właścicieli tych zwierząt. W imieniu samorządu lekarsko-weterynaryjnego poparłem projekt wprowadzenia obowiązkowego znakowania psów i kotów w Polsce oraz stworzenie centralnej ogólnopolskiej bazy danych. W takiej bazie, oprócz danych zwierzęcia i jego właściciela, powinny być zawarte także informacje dotyczące szczepienia przeciwko wściekliznie oraz

Prezes Marek Mastalerek i poseł Jarosław Sachajko – przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Ochrony Zwierząt, Praw Właścicieli Zwierząt oraz Rozwoju Polskiego Rolnictwa

ewentualnej sterylizacji. Zaproponowałem, że taki system najprościej byłoby stworzyć na bazie istniejącego od kilkunastu lat i prowadzonego przez Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną systemu WET Systems, który jest bazą danych paszportów dla zwierząt towarzyszących. Przekonywałem członków Zespołu i zaproszonych gości, że aby system był kompleksowy i skuteczny, musi być prowadzony przez jedną organizację. Nie musimy wyważać otwartych drzwi. Proponowany przez nas mechanizm będzie samofinansujący się oraz prowadzony przez lekarzy weterynarii, którzy gwarantują profesjonalne wykonanie tego zadania. W ten sposób możemy równocześnie rozwiązać problem bezdomności zwierząt oraz zapanować nad problemem wścieklizny – mówiłem podczas posiedzenia. W kolejnych miesiącach prace przeniosły się do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, i pod przewodnictwem wiceminister Anny Gembickiej, a potem wicepremiera Henryka Kowalczyka nabrały tempa. W ciągu kilku tygodni powstał, w uzgodnieniu z Krajową Izbą Lekarsko-Weterynaryjną, rządowy projekt zmiany ustawy o ochronie zdrowia zwierząt wprowadzający obowiązki oznakowania i rejestracji psów. W myśl projektu oznakowanie psów będzie następowało w zakładach leczniczych jako usługa świadczona przez lekarzy weterynarii lub techników. Rejestracja będzie odbywała się za pośrednictwem upoważnionych lekarzy weterynarii prowadzących działalność w ramach zakładu. Projekt uwzględnia możliwości

Program *Pytanie na śniadanie* z udziałem prezesa Marka Mastalerka (zrzut z ekranu telewizora)

techniczne i organizacyjne Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej oraz uwagi zgłaszane na spotkaniach uzgodnieniowych, a wicepremier oficjalnie ogłosił, że rząd planuje podjęcie ustawy nakazującej obowiązkowe znakowanie psów w Polsce. Na razie dalsze prace zostały jednak zawieszono i czekamy na ich wznowienie.

Paszporty dla zwierząt towarzyszących

Wiosną 2022 r., z powodu niepokoju społecznego wywołanego agresją Rosji na Ukrainę, napływem uchodźców, którym towarzyszyły zwierzęta domowe, nastąpiły przejściowe braki druków paszportowych dla zwierząt towarzyszących podróżnym, wydawanych przez Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną izbom okręgowym.

W marcu 2022 r. z biura Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej wysłaliśmy do okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych prawie 30 tys. sztuk paszportów dla zwierząt towarzyszących. Było to trzykrotnie więcej niż w przeciętym miesiącu przed agresją Rosji na Ukrainę. Apelowaliśmy do właścicieli zwierząt o nieuleganie panice i odłożenie w czasie wizyty u lekarzy weterynarii w celu wyrobienia dokumentów. Wystąpiłem z tym apelem także w programie *Pytanie na śniadanie* TVP2, mówiąc, że paszportów nie zabraknie!

W tym czasie wystąpiliśmy do innych firm z zapytaniem o możliwość równoległego druku paszportów, ale żadna z nich nie była zainteresowana podjęciem współpracy w tym zakresie. Uruchomiliśmy więc dodatkową linię produkującą w firmie, która od lat drukowała dla nas paszporty i podwoiliśmy ich zapas. Sytuacja uległa normalizacji dopiero po kilku miesiącach. Warto w tym miejscu wyjaśnić, że produkcja paszportów nie polega tylko na prostym drukowaniu dokumentów, ale także na ręcznym umieszczaniu odpowiednich wklejek, którymi potem lekarz weterynarii zabezpiecza niektóre wpisywane dane o zwierzęciu zgonie z zapisami rozporządzenia Unii Europejskiej oraz wrywkowej kontroli jakości druków wykonywanej osobiście przez wyszkolonych pracowników. Wskutek

napływu uchodźców z terenu Ukrainy, którym często towarzyszyły psy i koty, wystąpił problem z wystawianiem dla nich polskich paszportów. Zastępca głównego lekarza weterynarii Krzysztof Jażdżewski poinformował, że zgodnie ze stanowiskiem DG SANTE PET paszporty dla zwierząt domowych nie mogą być wystawiane dla zwierząt towarzyszących uchodźcom z Ukrainy, jeżeli te zwierzęta nie spełniają wszystkich wymagań przywozowych do UE, tj. w zakresie posiadania prawidłowego oznakowania, ważnego szczepienia przeciwko wściekliznie oraz satysfakcjonującego wyniku badania miarczkowania z zatwierdzonego laboratorium, który jest wymagany przy przemieszczeniu psów/kotów/frettek z Ukrainy.

Natomiast stanowisko Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej brzmiało, że w każdym przypadku, w tym w odniesieniu do zwierząt towarzyszących uchodźcom z Ukrainy, wystawienie paszportu dla zwierząt towarzyszących możliwe jest wyłącznie, jeżeli zwierzę to spełnia wszelkie wymogi przewidziane przepisami prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności w zakresie właściwego oznakowania, czy też ważnego szczepienia przeciwko wściekliznie. Zwracaliśmy uwagę, że na możliwość wystawienia paszportu dla zwierząt towarzyszących nie ma żadnego wpływu obywatelstwo lub narodowość właściciela zwierzęcia, ani też to, jaki adres zostanie wskazany przez tego właściciela, ponieważ tego typu ograniczeń nie przewiduje ani rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 998/2003, ani inne akty prawa powszechnie obowiązującego regulujące zasady wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących. 1 grudnia 2022 r. weszły w życie zapisy uchwały nr 30/2022/VIII Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z dnia 31 października 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 29/2022/VIII Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 85/2016/VI Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z dnia 14 czerwca 2016 r. w sprawie wprowadzenia Dobrej Praktyki Wystawiania Paszportów dla Zwierząt Towarzyszących, które były odpowiedzią na zdarzające się nieprawidłowości w wystawianiu paszportów przez upoważnionych lekarzy weterynarii i zgłaszane przez służby celne różnych krajów. Dla niektórych upoważnionych lekarzy weterynarii skończyło się to roszczeniami finansowymi od właścicieli zwierząt, którzy musieli ponieść koszty związane z kwarantanną nałożoną na ich zwierzęta. W kilku przypadkach zwierzęta zostały uśpione. Przeciwno niektórym lekarzom weterynarii toczą się postępowania prokuratorskie, a jeszcze innym zostało cofnięte upoważnienie do wystawiania paszportów przez właściwe okręgowe izby lekarsko-weterynaryjne. W załączniku wydanym do uchwały szczegółowo i precyzyjnie zostały określone zasady prawidłowego procesu wystawiania paszportów, dokonywania niezbędnych zabiegów u zwierząt przewożonych za

granice i właściwych wpisów w paszporcie. Planujemy jeszcze wydać przewodnik, który będzie zawierał najczęstsze pytania i odpowiedzi, które nadsyłają do biura Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej i biur izb okręgowych upoważnieni lekarze weterynarii i właściciele zwierząt. Przypominam, że możliwość wytwarzania, dystrybucji i wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących podróżnym oraz prowadzenia rejestru wydanych paszportów jest wielkim osiągnięciem naszego samorządu i musimy dołożyć wszelkich starań i wysiłków, aby wywiązywać się z tej roli jak najlepiej. W tym miejscu chciałbym gorąco podziękować wszystkim osobom zaangażowanym w ten proces, a więc pracownikom biura Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, biur izb okręgowych i lekarzom weterynarii upoważnionym do wystawiania paszportów.

Praca w ramach Ogólnopolskiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego

Ogólnopolskie Porozumienie Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego tworzą: Naczelna Rada Adwokacka, Naczelna Izba Lekarska, Krajowa Rada Radców Prawnych, Krajowa Rada Doradców Podatkowych, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Naczelna Izba Aptekarska, Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Krajowa Rada Komornicza, Polska Izba Rzeczników Patentowych, Izba Architektów RP, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Krajowa Rada Fizjoterapeutów, Krajowa Rada Kuratorów oraz Stowarzyszenie Polskiej Izby Urbanistów. Podczas spotkania Porozumienia w dniu 22 czerwca 2022 r. zebrani, nawiązując do poprzednich propozycji, ustalili, że w dniach 24–25 września 2022 r. odbędą się Ogólnopolskie Otwarte Dni Zawodów Zaufania Publicznego w Warszawie.

Przedyskutowano również kwestie istotne dla wszystkich osób wykonujących zawody zaufania publicznego – wysokość zwrotu kosztów używania do celów służbowych pojazdów, celem urealnienia stawek zwrotu kosztów. Zgodnie przyjęto zaproponowany przeze mnie jako prezesa Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej wniosek do Ministra Infrastruktury o wydanie nowelizacji rozporządzenia z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów dojazdów.

Ogólnopolskie Porozumienie Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego wystosowało wniosek do Ministra Infrastruktury o nowelizację rozporządzenia z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy. O zmianę zawartych w rozporządzeniu stawek zwrotu kosztów zabiegał nasz samorząd oraz Ogólnopolskie Porozumienie Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego. 17 stycznia 2023 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, która mówi m.in., że dla pojazdów o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ (najczęściej używanych przez lekarzy weterynarii) – stawka z 0,88 zł wzrasta do 1,15 zł za 1 km przebiegu pojazdu.

24 września 2022 r. na Skwerze Tadeusza Kahla w Warszawie odbył się „Piknik rodzinny zawodów zaufania 2022”, w którym wzięli udział przedstawiciele 14 samorządów zawodów zaufania publicznego, w tym Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna. Na stoisku naszego samorządu udzielano informacji dotyczących wydawania paszportów dla zwierząt towarzyszących. Można się było także dowiedzieć

Zbiorowe zdjęcie konsultantów Samorządowego Centrum Doskonalenia Zawodowego Lekarzy Weterynarii

o specyficie leczenia zwierząt egzotycznych i pracy lekarza weterynarii w ogrodach zoologicznych.

18 listopada 2022 r., podczas pełnienia służby, we własnej kancelarii została zamordowana komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łukowie, Ewa Kochańska. Jako przedstawiciele zawodu zaufania publicznego wyraziliśmy szczerze ubolewanie i głęboki żal, że doszło do tak brutalnego i bezprecedensowego ataku. Stanowczo sprzeciwiliśmy się jakimkolwiek formom agresji, w tym również werbalnej kierowanej wobec przedstawicieli zawodów zaufania publicznego. Domagaliśmy się także okazywania należącego nam szacunku przy wykonywaniu obowiązków służbowych.

Ogólnopolskie Porozumienie Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego, zgodnie z polityką wzajemnego wsparcia dla spraw kluczowych dla poszczególnych samorządów, we wspólnym stanowisku pozytywnie odniosło się do projektu zmian w ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Samorzady Zawodów Zaufania Publicznego zdecydowały, że przeprowadzą zbiórkę na rzecz odbudowy Centralnego Miejskiego Szpitala Matki Boskiej Piszczkańskiej w Iziumie (obwód charkowski), który został zniszczony wskutek agresji militarnej Federacji Rosyjskiej. Liczymy na wsparcie zbiórki pieniężnej na ten cel przez wszystkie chętne osoby, a w szczególności przez osoby zrzeszone w samorządach zawodów zaufania publicznego. Stwórzmy wielką mozaikę serc, okazując wsparcie rannym bohaterom, poszkodowanym przez wojnę, chorym dorosłym i dzieciom, matkom spodziewającym się dzieci w cieniu wojennej zawieruchy. Wspólnie możemy ratować i zmieniać życie Ukrainców na lepsze.

Jak widać, w ciągu ostatniego roku dużo się działo również na forum Ogólnopolskiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego.

Produkty lecznicze weterynaryjne, antybiotyki

W styczniu 2022 r. udzieliłem wywiadu radiowego, w którym podkreślałem, że leki są w weterynarii niezbędne, bo ratują zdrowie i życie zwierząt. Odpowiadałem m.in. na pytanie „**Jak wygląda stosowanie antybiotyków podczas hodowli zwierząt?**”. Wyjaśniłem, że w Polsce i w całej Unii Europejskiej hodowca nie ma możliwości kupowania w aptece antybiotyków dla zwierząt. Antybiotyki mogą być stosowane tylko z przepisu i pod nadzorem lekarza weterynarii. Każde zwierzę gospodarskie, któremu lekarz weterynarii zaordynował antybiotyk, musi przejść okres karencji, zanim zostanie poddane ubojowi. Hodowca potwierdza własnoręcznie podpisem przyjęcie informacji co do zasad stosowania antybiotyku oraz zobowiązuje się do zachowania okresu karencji. Antybiotyki to dobre i skuteczne leki, pod warunkiem prawidłowego stosowania i przestrzegania okresu karencji. Ratują zdrowie i życie zwierząt, poprawiają ich dobrostan. Niewłaściwe jest profilaktyczne stosowanie ich u zdrowych zwierząt, gdyż powoduje to

m.in. problem narastania oporności na antybiotyki. Aktualnie nie ma alternatywy dla ich stosowania. Nie mogą jednak być wykorzystywane do kompensowania błędów wynikających z nieprzestrzegania zasad Dobrej Praktyki Weterynaryjnej, nieprawidłowych warunków chowu, błędów w zarządzaniu lub złych warunków zoohigienicznych. W ramach walki z rosnącą antybiotykoopornością Inspekcja Weterynaryjna realizuje program monitoringowy, polegający na badaniu wody przeznaczonej do pojenia zwierząt, pasz oraz produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego pod kątem obecności antybiotyków. W przypadku potwierdzenia, że w gospodarstwie stosowane są lub były stosowane antybiotyki niewiadomego pochodzenia lub właściciel zwierząt nie posiada dokumentacji leczenia, zwierzęta nie mogą zostać przeznaczone do spożycia przez ludzi.

Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna, włączając się walkę z opornością na antybiotyki, opracowała kodeks ich rozważnego stosowania. Jest to kompendium wiedzy, jak w bezpieczny sposób stosować antybiotyki. Od lat postulujemy również ustanowienie w naszym kraju funkcji lekarza weterynarii opiekującego się stadem zwierząt na wzór większości krajów Unii Europejskiej. Pozwoliłoby to na skuteczniejszy nadzór nad obrotem produktami leczniczymi w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta. Ponadto od 2023 r. wchodzi na terenie Unii Europejskiej Zielony Ład, którego celem jest obniżenie w skali całej Unii Europejskiej zużycia antybiotyków o 50%. Spełnienie tych warunków będzie ogromnym wyzwaniem dla Polski.

Od początku bieżącego roku podjęliśmy ścisłą współpracę z Polskim Stowarzyszeniem Producentów i Importerów Leków Weterynaryjnych POLPROWET. Wspólnie wystosowaliśmy pismo do Ministra Zdrowia oraz wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące zagrożenia dla dostaw i dostępności leków weterynaryjnych w Europie, które mogło wystąpić po 28 stycznia 2023 r. W odpowiedzi na pismo z dnia 20 stycznia 2022 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, że na stronach Komisji Europejskiej został opublikowany komunikat dotyczący praktycznego stosowania art. 152 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/6 w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych w celu zapewnienia ciągłości dostaw weterynaryjnych produktów leczniczych na rynku Unii Europejskiej. W komunikacie tym służby Komisji, uznając potrzebę pewności prawa dla właściwych organów państw członkowskich, a także innych zainteresowanych stron, w celu ochrony zdrowia zwierząt, informują o podjęciu kroków w celu rozwiązania zgłoszonych problemów w interpretacyjnych i usunięcia wszelkiej niepewności prawnej, która mogłaby grozić zakłóceniami w dostawach weterynaryjnych produktów leczniczych po 28 stycznia 2022 r.

POLPROWET oraz Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna skierowały również do Głównego Lekarza Weterynarii apel w sprawie interwencji dotyczącej kwestii nielegalnego reklamowania oraz oferowania sprzedaży leków weterynaryjnych na receptę

przez Internet. Polskie i Europejskie prawo dopuszcza handel lekami OTC dla zwierząt w formie online, jednak nie ma możliwości zakupu przez Internet leków wydawanych na podstawie recept. Mimo to w sieci pojawiają się ogłoszenia mówiące o możliwości takiego zakupu.

W ostatnim czasie do Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej oraz POLPROWET coraz częściej docierają informacje o podejrzanych reklamach i ofertach sprzedaży wysyłkowej weterynaryjnych produktów leczniczych zamieszczanych na różnorodnych internetowych portalach. Co ważne, oferty i reklamy dotyczą przede wszystkim leków wydawanych z przepisu lekarza, a mimo to zawierają informacje o możliwości ich uzyskania przez Internet bez recepty. W reklamach można przeczytać m.in. takie hasła: *Tylko u nas lekarstwa weterynaryjne bez recept.*

Jako prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej zwróciłem się z pismem do Europejskiej Federacji Lekarzy Weterynarii (FVE) i polskich posłów do Parlamentu Europejskiego z prośbą o poparcie stanowiska EPRUMA, FVE i innych organizacji dotyczącego procedowanego przez Parlament Europejski aktu delegowanego w odniesieniu do kryteriów wyznaczania środków przeciwdrobnoustrojowych, które mają być zastrzeżone do leczenia niektórych zakażeń u ludzi.

Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna z uznaniem przyjęła wyniki głosowania w Parlamencie Europejskim, w którym odrzucono sprzeciw Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) wobec projektu aktu wykonawczego dotyczącego wykazu środków przeciwdrobnoustrojowych, które mają być zastrzeżone wyłącznie do użytku u ludzi. Dzięki temu lekarze weterynarii będą mieli nadal możliwość skutecznego niesienia pomocy chorym i cierpiącym zwierzętom, a co za tym idzie – poprawy dobrostanu zwierząt i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności pochodzenia zwierzęcego. Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii zamieszczona została informacja dotycząca publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1255 z dnia 19 lipca 2022 r. określającego środki przeciwdrobnoustrojowe lub grupy środków przeciwdrobnoustrojowych zarezerwowanych do leczenia niektórych zakażeń u ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6.

Zastępca Głównego Lekarza Weterynarii Paweł Meyer przesłał odpowiedź na wspólne pismo Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej i Polskiego Stowarzyszenia Producentów i Importerów Leków Weterynaryjnych POLPROWET w sprawie podjęcia działań odnośnie eliminowania nielegalnej sprzedaży leków weterynaryjnych w Internecie. Następnie na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii zamieszczona została informacja dotycząca publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1255 z dnia 19 lipca 2022 r. określającego środki przeciwdrobnoustrojowe lub grupy środków przeciwdrobnoustrojowych zarezerwowanych do

leczenia niektórych zakażeń u ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6.

Wziąłem też udział w Ogólnopolskiej Konferencji Farmaceutycznej w Kołobrzegu w dniach 10–12 czerwca 2022 r., wygłaszając prezentację *Zadania i obowiązki lekarza weterynarii w świetle nowych przepisów prawa dotyczącego produktów leczniczych weterynaryjnych oraz pasz leczniczych*, a Zarząd Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych wraz z Kaszubsko-Pomorską Izbą Lekarsko-Weterynaryjną zorganizował przy naszym wsparciu konferencję naukową „One Health – Świat bez antybiotyków?”, która odbyła się w dniach 21–22 listopada 2022 r. w Sopocie.

Te wydarzenia okazały się cennym źródłem wiedzy dla zainteresowanych lekarzy weterynarii, a także kontynuacją działań w sferze zdrowia ludzi i zwierząt oraz umożliwiły integrację, wymianę doświadczeń podczas sesji i wspólnych spotkań.

Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna, Polskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Małych Zwierząt oraz Polskie Stowarzyszenie Producentów i Importerów Leków Weterynaryjnych POLPROWET wspólnie podjęły też inicjatywę podzielenia się wiedzą na temat obowiązującej od lutego 2022 r. zmodyfikowanej kaskady dotyczącej stosowania u zwierząt leków przeznaczonych dla ludzi.

Warto przypomnieć, że odpowiedzialność za stosowanie leku w ramach kaskady spoczywa na lekarzu weterynarii. Dlatego kluczowe organizacje związane z branżą weterynaryjną zaangażowały się w proces propagowania wiedzy na temat nowych przepisów. Planujemy kontynuację współpracy, aby przygotowywać kolejne tego typu praktyczne materiały w zakresie praktyki stosowania nowego prawa weterynaryjnego, które weszło w życie w lutym 2022 r. w formie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6. Obecnie wiele kwestii w zakresie wprowadzania do obrotu, wytwarzania, przywozu, wywozu, dostarczania, dystrybucji, nadzoru nad bezpieczeństwem farmakoterapii, kontroli i stosowania weterynaryjnych produktów leczniczych wymaga nowego podejścia. Stąd konieczna jest znajomość nowych przepisów w celu lepszego wykorzystania możliwości płynących z europejskich standardów prawnych, a jednocześnie ograniczyć ewentualne ryzyka, gdzie odpowiedzialność ponoszą lekarze weterynarii.

10 lutego 2023 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się II spotkanie Zespołu ds. zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe stosowane w medycynie weterynaryjnej, w którym wziąłem udział razem z wiceprezesem Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej Markiem Kubicą. Podczas spotkania kontynuowana była dyskusja z poprzednich zebrań Zespołu dotycząca opracowania w 2023 r. krajowej strategii ograniczenia stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, w której to zostaną określone cele oraz przypisane im działania i metody zmierzające do osiągnięcia ograniczenia stosowania tych środków u zwierząt gospodarskich. Podczas obrad zwróciliśmy uwagę,

że skończył się już czas tzw. miękkich rozwiązań, gdyż nie dają one oczekiwanych efektów. Podkreśliśmy, że należy jak najszybciej wdrożyć w życie przewidziane prawem Unii Europejskiej rozwiązania. Przypominałem, że zgodnie z nimi od 1 stycznia 2024 r. w Polsce powinna zacząć funkcjonować elektroniczna książka leczenia zwierząt (eKLZ) oraz elektroniczne bazy danych do monitorowania zużycia środków przeciwdrobnoustrojowych w poszczególnych gospodarstwach, z podziałem na gatunki zwierząt. Polska jest także jednym z ostatnich krajów w Unii Europejskiej, który nie wprowadził obowiązkowej kontraktacji lekarzy weterynarii do wizyt kontrolnych w stadach zwierząt. Pojawiła się także pilna potrzeba dostosowania do polskiego porządku prawnego wielu ważnych spraw, jakie pozostawiono do decyzji krajów członkowskich, wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych. Rozporządzenie 2019/6 stosuje się od 28 stycznia 2022 r., a nadal nie zostało implementowane do prawa krajowego. Oznacza to, że branża weterynaryjna działa już ponad rok w stanie prawnym, który jest niedostosowany do nowych realiów, co powoduje chaos regulacyjny. Ustawa w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych jest bardzo ważna z punktu widzenia zdrowia publicznego i koncepcji „Jednego zdrowia”, ponieważ jednym z celów unijnych przepisów jest walka z antybiotykoopornością. Ustawa pozwoli na wdrożenie niezbędnych sposobów monitorowania sprzedaży i użycia leków, a także procedur zapewnienia lepszej kontroli jakości dostaw. Dzięki takiej ustawie Polska ma szanse na dopuszczenie promocji immunoprofilaktyki do profesjonalnych hodowców, co może ograniczyć stosowanie antybiotykoterapii. Jeżeli chcemy osiągnąć efekty w walce z nadmiernym stosowaniem antybiotyków, najwyższy czas zacząć wprowadzać mniej lub bardziej restrykcyjne nakazy administracyjne.

Na koniec zwróciliśmy także uwagę, że równie istotne w ograniczeniu stosowania antybiotyków jest zapewnienie przez hodowców higieny i dobrostanu zwierząt. Do osiągnięcia tego celu niezbędna jest oparta na zaufaniu współpracy między hodowcami a lekarzami weterynarii. Jak widać, sprawa farmacji weterynaryjnej stanowiła bardzo istotny problem, którym w ostatnim roku zajmował nasz samorząd.

Uczestnictwo w pracach Europejskiej Federacji Lekarzy Weterynarii (FVE) oraz Weterynaryjnej Grupy Wyszehradzkiej (Visegrad Vet Plus)

W dniach 16–18 czerwca 2022 r. w Londynie odbyło się posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Europejskiej Federacji Lekarzy Weterynarii (FVE), w którym wzięła udział delegacja Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej: prezes Marek Mastalerek, wiceprezes Marek Kubica, sekretarz Jacek Łukaszewicz, prof. Stanisław Winiarczyk – wiceprezes Europejskiej Federacji Lekarzy Weterynarii, prof. Krzysztof Anusz oraz Piotr

Kwieciński prezes Unii Europejskich Praktyków Weterynaryjnych (UEVP).

Podczas posiedzenia polska delegacja złożyła wnioski o opracowanie przez FVE rekomendacji minimalnych wymogów zakresu kontroli gospodarstwa wykonywanych przez lekarza weterynarii opiekującego się stadem na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Prawa o zdrowiu zwierząt (AHL). Przypomnijmy, że z unijnych przepisów wynika, że każdy kraj członkowski ma obowiązek ustanowienia instytucji lekarza weterynarii opiekującego się stadem, którego prewencyjne wizyty kończą się wydaniem zaleceń dla hodowców zwierząt gospodarskich. Polska jest jednym z ostatnich krajów Unii Europejskiej, który jeszcze nie wdrożył tych przepisów.

Podczas wystąpienia na forum Zgromadzenia Ogólnego FVE prezes Marek Mastalerek przedstawił działania, jakie polski samorząd podjął od momentu agresji Rosji na Ukrainę w celu udzielenia pomocy ukraińskim lekarzom weterynarii i ich rodzinom. Podkreślił, że tuż po wybuchu wojny Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna powołała swoich koordynatorów ds. pomocy w osobach prof. Ałły Vyniarskiej po stronie ukraińskiej oraz lek. wet. Zbigniewa Wróblewskiego po stronie polskiej, których zadaniem jest identyfikowanie głównych potrzeb ukraińskich lekarzy weterynarii i ich rodzin oraz koordynacja pomocy Krajowej Izby po obu stronach granicy. Na apel prezesa Krajowej Rady odpowiedziało ponad 130 polskich lekarzy weterynarii, którzy wyrazili chęć przyjęcia ukraińskich lekarzy weterynarii i ich rodzin. Członkowie naszego samorządu aktywnie włączyli się również w akcję bezpłatnego szczepienia i znakowania zwierząt towarzyszących, które wraz z uchodźcami przekraczały ukraińsko-polską granicę. Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna zdecydowała się także zakupić z własnych środków mikrobus, za pomocą którego dostarczane są na Ukrainę produkty i karmy dla zwierząt, a z powrotem transportowani są ewentualni uchodźcy do Polski. Na posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego FVE zostali zaproszeni czterej lekarze weterynarii z Ukrainy, którzy opowiedzieli o realiach życia i pracy ukraińskich lekarzy weterynarii w warunkach konfliktu zbrojnego. Wizyta dwójga z nich została zorganizowana przez Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną.

W dniach 16–18 września 2022 r. uczestniczyłem w spotkaniu Weterynaryjnej Grupy Wyszehradzkiej w Wyszehradzie na Węgrzech. Obecny był również wiceprezes FVE Stanisław Winiarczyk. Gábor Gonczi, prezes Węgierskiej Izby Weterynaryjnej (HVC), powitał uczestników i podkreślił znaczenie odbywania regularnych spotkań na przestrzeni lat. Obecni byli przedstawiciele z 11 krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz goście specjalni: prezes Światowego Stowarzyszenia Weterynaryjnego (WVA) Rafael Laguens, wiceprezes Unii Europejskich Praktyków Weterynaryjnych (UEVP) Volker Moser i Slaven Grbic, prezes Unii Europejskich Higienistów Weterynaryjnych (UEVH).

Głównymi omawianymi kwestiami były: rosnący odsetek lekarzy weterynarii zajmujących się małymi zwierzętami, odsetek kobiet, niedobór lekarzy weterynarii, kształcenie ustawiczne, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe, nowe przepisy dotyczące leków, problem podatku VAT oraz wizyty kontrolne w zakresie zdrowia zwierząt. Zajęto się również kryzysem uchodźczym w Ukrainie oraz sprawami dotyczącymi afrykańskiego pomoru świń, grypy ptaków i wścieklizny.

W dniach 24–26 listopada 2022 r. na Malcie odbyło się posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Europejskiej Federacji Lekarzy Weterynarii, w którym wzięła udział delegacja Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w składzie: prezes Marek Mastalerek, wiceprezes Marek Kubica, sekretarz Jacek Łukaszewicz, prof. Stanisław Winiarczyk – wiceprezes Europejskiej Federacji Lekarzy Weterynarii, prof. Krzysztof Anusz oraz Piotr Kwieciński – prezes Europejskiej Unii Praktyków Weterynaryjnych (UEVP).

Tematem wiodącym 2-dniowego spotkania. było „Jedno zdrowie” (One Health), FVE udało się sprawić, że One Health stało się modnym hasłem w Unii Europejskiej. Tematem tym zajmuje się obecnie DG Santé Komisji Europejskiej. Parlament Europejski, również docenia zasadniczą rolę lekarza weterynarii w strategii „Jednego zdrowia”.

Ważnym punktem programu była również oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe i dostępność leków weterynaryjnych w związku z wejściem w życie artykułu 106 rozporządzenia 2019/6. Leki weterynaryjne muszą być przepisywane przy ścisłym przestrzeganiu pozwolenia na dopuszczenie do obrotu. Zwrócono również uwagę, że w Europie występują poważne niedobory leków weterynaryjnych w wielu krajach, w szczególności szczepionek i środków przeciwdrobnoustrojowych o wąskim spektrum działania. Zwrócono uwagę na problemy dobrostanu zwierząt, a także kondycji psychofizycznej lekarzy weterynarii.

Zapowiedziano rozpoczęcie kampanii FVE „Razem w różnorodność” i założenie poświęconej jej strony internetowej. Zaproszono do zgłaszania swoich perspektyw, doświadczeń i pomysłów dotyczących różnorodności, równości i integracji lekarzy weterynarii.

W imieniu delegacji ukraińskiej wystąpiła Natalia Ignatenko. Podziękowała FVE za nieustające wsparcie dla ukraińskich lekarzy weterynarii. Powiadomiła też o utworzeniu ukraińskiego organu statutowego dla zawodów weterynaryjnych, który zostałby ustanowiony na podstawie memorandum z wieloma organami przedstawicielskimi.

Po tym spotkaniu przesałem w imieniu Krajowej Rady ankietę do samorządów zrzeszonych w FVE zawierającą pytania dotyczące niektórych rozwiązań w poszczególnych krajach. W ankiecie prosimy o odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy w danym kraju istnieje baza danych wydanych paszportów dla zwierząt towarzyszących, a jeśli tak, to kto ją prowadzi (odpowiedzialny organ), ile kosztuje wydanie paszportu (w euro)?

2. Czy obowiązek znakowania (czipowania) psów wynika z przepisów krajowych? Czy państwo członkowskie zezwala na wszczepianie transponderów przez osobę inną niż lekarz weterynarii? Kto wprowadza dane do bazy i kto prowadzi tę bazę? Czy w danym kraju istnieje jedna baza danych traktowana jako oficjalny rejestr, czy jest ich więcej? Ile kosztuje znakowanie zwierzęcia i wpis do rejestru, czy jest to cena rynkowa, czy urzędowa (szczególnie interesuje nas cena wpisu do rejestru – bazy danych)?

3. Zgłaszanie stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych (art. 108 rozporządzenia 2019/6). Kto zgłasza – lekarz weterynarii czy hodowca/właściciel zwierząt? Czy właściciele zwierząt służących do produkcji żywności są zobowiązani do prowadzenia ewidencji stosowanych przez siebie produktów leczniczych, czy też jest to obowiązek wizytujących lekarzy weterynarii?

4. Czy leczenie zwierzęcia przez lekarza weterynarii w formule „peer to peer” w państwie członkowskim, bez przypisania lekarza weterynarii do określonej, zarejestrowanej praktyki weterynaryjnej, ma podstawę prawną i jest prawnie dopuszczalne?

5. Czy w danym kraju istnieje podstawa prawna do przeszczepiania narządów u zwierząt i transfuzji krwi?

Czekamy na odpowiedzi, a o wynikach poinformujemy w naszych komunikatorach.

Kondycja psychofizyczna lekarzy weterynarii

Formy wykonywania zawodu lekarza weterynarii są bardzo zróżnicowane. Wymaga to dużego zakresu wiedzy i umiejętności interdyscyplinarnych. Lekarz weterynarii musi nie tylko być dobrym klinicystą i znać się na leczeniu wielu gatunków zwierząt, ale również posiadać wiedzę z zakresu weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, ochrony środowiska czy nawet ekonomiki rolnictwa. Musi mieć wysoki poziom kompetencji osobistych, a wreszcie w wielu przypadkach umiejętności biznesowe i PR-owe. Przyszli lekarze weterynarii, wybierając ten kierunek studiów, kierują się najczęściej idealistycznymi pobudkami opartymi na empatii i chęci niesienia pomocy zwierzętom. W zetknięciu z rzeczywistością wykonywania tego zawodu po ukończonych studiach nierzadko przeżywają frustracje. Towarzyszy temu częste przeciążenie pracą i zbędną biurokracją, co rodzi rozczarowanie, a w następstwie objawy wypalenia zawodowego.

XII Krajowy Zjazd Lekarzy Weterynarii zwrócił się do Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z apelem w sprawie ogólnopolskiego programu wsparcia zdrowia psychicznego dla lekarzy weterynarii. W związku z narastającym problemem samobójstw i problemów psychicznych wśród lekarzy weterynarii w Europie i w Polsce obowiązkiem Izby jest wsparcie swoich członków w tym niezwykle delikatnym temacie. Izba powinna przygotować program, w którym lekarze weterynarii będą mogli w sposób profesjonalny i skuteczny uzyskać efektywną pomoc

w przypadku wystąpienia problemów ze zdrowiem psychicznym. Realizując to zadanie, Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna zdecydowała o podpisaniu umowy z prof. Joanną Rymaszewską z Katedry Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu na przeprowadzenie ankiety i autorskiej ekspertyzy związanej z tematem zdrowia psychicznego lekarzy i studentów weterynarii w Polsce. Po uzyskaniu wyników tej ekspertyzy okręgowe izby lekarsko-weterynaryjne rozpoczną organizowanie odpowiednio ukierunkowanych szkoleń dla swoich członków.

Odbyły się już pierwsze konferencje i warsztaty poświęcone tej tematyce, jak np. w grudniu 2022 r. w Warszawie konferencja „Kompetencje osobiste kluczowe w rozwoju zawodu lekarza weterynarii”, w której wziąłem udział, przekazując zgromadzonym na niej lekarzom weterynarii z całej Polski informacje na temat planowanych działań Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w tym zakresie.

Polityka medialna

Informacje na temat wszystkich poruszanych w tym artykule spraw i wydarzeń można znaleźć na stronie internetowej Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej: vetpol.org.pl w zakładce Aktualności, na łamach „Życia Weterynaryjnego” oraz na naszym Facebooku. Zachęcam do bieżącego śledzenia naszych działań i aktywności.

Podsumowanie

Na koniec pragnę podkreślić, że tym artykule nakreśliłem tylko najważniejsze sprawy, którymi zajmowała się Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna w pierwszym roku nowej kadencji. Wynika z niego, jak bardzo różnorodny i szeroki jest zakres jej działalności. Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna zrzesza wszystkich lekarzy weterynarii, którzy wykonują swój zawód w wielu formach i wszystkimi, bez wyjątku, zajmuje się nasz samorząd. Ogromną ilość czasu i uwagi zajmują także codzienne sprawy, z którymi zwracają się do izby nasi członkowie. W rozwiązywaniu ich problemów zaangażowani są na bieżąco pracownicy biura Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej kierowani przez dyrektora Jacka Łukaszewicza, a także biuro prawne Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Chciałbym w tym miejscu podziękować wszystkim aktywnym członkom Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, a także pracownikom biura i biura prawnego za ich trud i zaangażowanie.

Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna kontynuuje różnokierunkowe działania mające na celu dbanie o szeroko pojęte interesy naszego zawodu poprzez poprawę warunków i jakości wykonywania zawodu lekarza weterynarii, ustawiczne kształcenie naszych członków, kształtowanie pozytywnego wizerunku zawodu i samorządu oraz rozwój zawodowy i integrację społeczności lekarzy weterynarii, a także kontakty z politykami, organizacjami samorządowymi branżowymi oraz środowiskiem naukowym.